

Preot Ioan C. TEȘU

**„SIMT BOALA CA IUBIRE
A LUI HRISTOS”**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TEȘU, IOAN C.

Simt boala ca iubire a lui Hristos / preot Ioan C. Teșu ;
carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Teofan
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. - Iași : Doxologia, 2017
ISBN 978-606-666-672-5

28

© Doxologia, 2017

ISBN: 978-606-666-672-5

Preot IOAN C. TEȘU

**„SIMT BOALA CA IUBIRE
A LUI HRISTOS”**

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
2017

Cuprins

Cuvânt înainte	7
<i>Iubite cititorule</i>	9
Necazurile sau „Crucea de fiecare zi” – „medicamente amare”, spre sănătatea și mântuirea sufletului	15
Sănătatea – dar dumnezeiesc primordial	16
Durerea și suferința – efecte ale căutării plăcerii	24
Realitatea și universalitatea suferinței și a încercărilor	32
Necazurile, durerile și suferințele – forme ale iubirii milostive a lui Dumnezeu	50
Suferințele și pătimirile trecătoare – semne ale alegerii dumnezeiești, spre bucuriile viitoare și veșnice	66
Metafizica suferinței	76
Rostul sau scopul pătimirilor „fără de voie”	80
Limitele încercărilor	90
Necazurile celor păcătoși – frica gheenei”; încercările dreptilor – „dragostea Împărăției”	104
Suferința – „academie a virtuților”	115
„Filosofia bolii” – parte a „filosofiei vieții”	116
Sănătatea – binecuvântare dumnezeiască; boala și suferința – academie a virtuților	139
Suferințele și bolile – pașaport către prea dulcele Rai	150
Frământările lumii actuale și neliniștile omului contemporan – cauze ale bolilor trupești și ale suferințelor lăuntrice	152

Încercările venite de la oameni – semne ale „paraziților spirituali” și adevărată cunoaștere de sine	160
Durerile, suferințele și bolile – scară spre cer și poartă spre Rai	163
„Bucuriile suferinței” sau înfruntarea duhovnicească a bolii	172
„Simt boala ca iubire a lui Hristos”	186
Viața duhovnicească – osteneală neîncetată în vederea dobândirii virtuților	192
Înfruntarea relelor pricinuite de oameni – adevărată artă duhovnicească și mucenicie a conștiinței	197
Bolile – semne ale iubirii și „vizitei dumnezeiești”, spre mântuirea noastră	209
Mijloace de înfruntare a bolii și a suferințelor	220
„Filosofia bolii” sau răbdarea necazurilor cu noblețe sufletească și demnitate morală	232
Suferințele și bolile – între întristarea cea lumească și bucuria cea duhovnicească	241
Pocăința – „darul iubirii lui Dumnezeu către om”; „comoara cea bună a smereniei”	251
Răbdarea necazurilor – „sublima doctorie a sufletului”; „ancora nădejzii” și „doctoria mântuitoare” a rugăciunii	259

Cuvânt înainte

Cartea Părintelui Ioan C. Teșu, pe care o ții acum în mână, este o carte a vindecării, este o carte care îl învață pe omul suferind – și adesea căzut – să se vindece, să se ridice, să se înalțe și să atingă firea omească a Mântuitorului, pentru ca firea dumnezeiască a Lui să opereze – dureros sau nu – vindecarea sufletului.

Autorul – bine exersat în descifrarea operelor Sfinților Părinți – pornește pe firul dureroasei drame a căderii, pe descoperirea semnificațiilor profunde ale bolii și a șanselor de mântuire prin suferință.

Noi învățăm, cu autorul și de la autor, că suferința precede izbăvirea și crucea precede mântuirea.

Examenele pe care le dă omul în viața pământească sunt prețioase, sunt esențiale: atitudinea asumativă în suferință, răbdarea necârtitoare a nedreptăților, iubirea vrăjmașilor, asceza, iubirea jertfelnică, rugăciunea, săvârșirea voii lui Dumnezeu în fiecare clipă.

Părintele Ioan C. Teșu merge – inspirat de omul suferind – pe drumul vindecării sau, mai bine zis, pe drumul recuperării.

Deoarece în Eden sufletul nu a ascultat de Dumnezeu, după aceea trupul nu a mai vrut să asculte de suflet, iar durerea și suferința s-au cuibărit în om.

În aceeași clipă, mintea a ieșit din inimă, persoana umană s-a separat sfâșietor de Domnul, căpătând predispoziția spre boală, până la sfârșitul lumii.

Hristos, Marele Vindecător și șansa vindecării noastre, a venit, și acum taina vindecării se lucrează. Și se lucrează atât de uimitor și paradoxal, încât sfinții creștini suferă pentru ca – asemenea Mântuitorului – să ia asupra lor durerile și neputințele cetății.

În afară de minunata alcătuire a acestei cărți, îl admir pe autor pentru aplecarea specială pe care o are asupra celui mai sensibil și prețios subiect al existenței umane: necazurile și suferința.

Prof. Univ. Dr. Pavel Chirilă

Iubite cititorule,

Mântuitorul Iisus Hristos ne încredințează că: „*în lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea*” (In 16, 33), arătându-ne că viața aceasta lumească și trecătoare nu este un simplu sejur sau un loc de odihnă, ci o călătorie pe o mare agitată de valuri învolburate și periculoase, o luptă care nu încetează decât odată cu noi.

Viața însăși este o nevoie, pentru că, în vremuri în care par a se înmulți și adânci păcatele, a lupta împotriva lor, pentru a trăi curat, frumos și înalt, împlinind virtuțile creștine, nu este un lucru ușor, ci solicită osteneală și efort. Însă cât de dulce este răsplata și bucuria, pe care le va primi sufletul, la capătul drumului!

Scrierile duhovnicești, ca de altfel și experiența general-umană, arată că bucuriile și necazurile, încercările și suferințele se împletesc în viața creștinului, astfel încât nu există om, care, din zorii vieții sale și până la apusul ei, să fi avut parte doar de unele dintre acestea: fie ele bucurii, fie necazuri. Mai mult chiar, bunul creștin a observat că bucuriile, care nu sunt trăite frumos și curat, mai devreme sau mai târziu, se vor transforma în prilejuri de cădere, umilință și suferință. Și tot așa, încercările care au fost înfruntate duhovnicește

aduc sufletului, într-un final, alinare și mângâiere, bucurie sfântă și mântuire.

Dacă, în cele mai multe cazuri, bucuriile și realizările personale îl îndepărtează pe om de Dumnezeu, potențându-i mândria și încrederea în sine, bolile și suferințele, durerile și neputințele îl apropie de Izvorul milei și al milostivirii. Și aceasta pentru că sufletul îndurerat, sensibilizat de însuși vulnerabilitatea condiției sale, este mai aproape de Dumnezeu.

Este dureros, dar este adevărat că învățăm mai mult din încercări, decât din binefaceri, din pătimiri, decât din împliniri. Pe patul de suferință, printre lacrimi și suspinuri, Îl descoperim pe Dumnezeu, în mod profund și tainic, în comparație cu momentele de bucurie, belșug și fericire. Și, din acest motiv, încercările par a fi un fel de cale mai scurtă, spre aceeași țintă a vieții – desăvârșirea. Ele constituie *mântuirea prescurtată*.

Am încercat să răspund prin prezentele reflecții, întregite de cuvintele „cu putere multă” ale Părinților Bisericii, la unele întrebări, care frământă sufletul uman: *De unde vine suferința și care sunt cauzele și limitele ei? Cum ne putem izbăvi de ea, în plan fizic și spiritual? De ce suferă sfinții și cei virtuoși? Care este scopul și sensul „pătimirilor fără de voie”? Și care trebuie să fie atitudinea sau comportamentul potrivit în clipele de încercare?*

Ideea generală a fost aceea că, dacă fiecare dintre noi ajungem într-un moment în care nu o mai putem evita [boala], lucrul cel mai important este acela de a o primi ca pe o „cruce a vieții personale”, un indiciu

asupra „așezării noastre lăuntrice” și asupra treptei noastre morale de viațuire, dar, totodată, ca pe un semn al „vizitei” și chiar al „alegerii” binecuvântate și fericite din partea lui Dumnezeu, spre urcușul nostru spiritual și spre mântuire.

Atitudinea față de suferință, din perspectiva creștină, presupune asumarea ei sfântă, a face „filosofia bolii” parte a „filosofiei vieții”, adică a descoperi beneficiile pe care aceste „pătimiri fără de voie” le pot aduce în viața noastră duhovnicească.

Învățătura limpede și clară a Sfinților Părinți răsăriteni este de a nu dori, căuta sau cere astfel de experiențe dureroase, pentru că niciodată nu suntem deplin convingși asupra capacității noastre de a le primi și de a le asuma. Pragul de suportabilitate a durerii fizice și sufletești este atât de diferit de la o persoană la alta, și depinde nu atât de constituția ei, cât mai ales de crezul ei moral, de filosofia sa de viață. Însă aceeași spiritualitate ortodoxă ne recomandă ca, atunci când ne va „vizita”, să o primim și să o purtăm cu noblețe sufletească și cu demnitate morală.

Adevăratul răspuns la problema suferinței nu este doar unul teoretic, ci practic, și nici general, ci personal, pentru că fiecare își înțelege și trăiește propriile încercări, în mod aparte. Răspunsul final la toate aceste interogații existențiale, legate de prezența și scopul „încercărilor fără de voie”, nu poate veni decât de la Cel ce este „*Calea, Adevărul și Viața*” (In 14, 6), Hristos Domnul, Tămăduitorul sufletelor și al trupurilor noastre.

În afara acestei înțelegeri, suferința este absurdă, iar viața pare un nonsens, odată ce – mare parte dintre noi, dacă nu aproape toți – intrăm în ea printre lacrimi și o părăsim prin durere. Spiritualitatea creștină ne învață însă cum să o depășim în plan spiritual, ba chiar mai mult, cum să ne facem din ea un prilej de progres duhovnicesc, chiar și pe fondul suferinței fizice.

Adevăratul creștin, căruia doresc să i te asemeni și tu, știe, dintr-o intuiție și o cunoaștere lăuntrică adâncă, faptul că mântuirea se dobândește cu osteneală, că, pentru a învia alături de Hristos și a trăi în bucuria nesfârșită a Împărăției Sale Cerești, trebuie mai întâi să urce, împreună cu El, Golgota vieții acesteia, sau prin Cruce, spre Înviere și fericirea veșnică.

Într-o „apoftegă”, pe care cel mai mare teolog ortodox român, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, i-a „oferit-o” Părintelui Petroniu Tănase, din Sfântul Munte Athos, i-a spus: *„Bucură-te, dacă Domnul te-a găsit vrednic de încercare. Suferința este de trebuință și pentru cel ce suferă, și pentru mai binele lumii întregi”*¹.

Prezentul volum cuprinde un număr simbolic de șapte studii, referitoare la înțelesurile profunde ale încercărilor sau „pățimilor fără de voie”, în Spiritualitatea Ortodoxă. Ca titlu, am ales cuvintele Sfântului Porfirie Kavsokalivitul (1906-1991), tainic vindecător al multor boli fizice și spirituale, căutând să fac cunoscute

---

¹ Ieromonah Petroniu Tănase, *Icoane smerite din Sfânta Ortodoxie românească*, Schitul Prodromu-Muntele Athos, Editura Bizantină, București, f.a., p. 58.

învățăturile sale, dar și ale altor Sfinți Părinți, din vechime sau contemporani, cu speranța că acestea vor reuși să aducă nădejde și pace sufletelor încercate, mai ales în astfel de vremuri, în care par a se înmulți suferințele trupești, dar mai ales lăuntrice.

Astfel, lucrarea nu este una de teologie speculativă sau teoretică, ci aplicată, de spiritualitate și de evlavie, și se adresează sufletelor încercate. M-ar bucura să fie considerată o sfătuire duhovnicească pentru clipele grele și momentele de tristețe din viață, cu speranța că aceste cuvinte ale credinței, întărite de rugăciune stăruitoare, vor aduce mângâiere și alinare pentru trup și pentru suflet.

Îmi fac o datorie de suflet și de conștiință față de cei care m-au îndemnat și susținut la publicarea acestor gânduri, unele dintre ele tipărite anterior în reviste teologice de specialitate. În primul rând, mulțumesc familiei, și în mod special soției – un adevărat înger păzitor, pentru dragostea de a-mi fi fost permanent alături, în toate demersurile științifice și duhovnicești.

Adresez cele mai sincere gânduri de prețuire și recunoștință Dlui Prof. Univ. Dr. Pavel Chirilă, o personalitate de excepție a medicinei și culturii românești, neobosit apărător al valorilor vieții umane, ale medicinei creștine și ale spiritualității ortodoxe, care a împodobit volumul cu adânci și responsabile cuvinte privind dialogul dintre teologie și medicină, dintre trup și suflet, dintre om și Creatorul său.

Îndrept un gând de mulțumire și prețuire spre Dna Magda Ursache, soție devotată și editor neobosit al operei Profesorului Petru Ursache, el însuși un profund cunoscător și iubitor al culturii și credinței românești. Întregul text al prezentului volum a trecut prin „ascuțișul” ochiului „critic” și inspirat al distinsei scriitoare.

Mulțumesc ostenitorilor Editurii Doxologia, Editura Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, o editură tot mai cunoscută și apreciată pentru multitudinea aparițiilor ei editoriale, pentru valoarea și mai ales pentru folosul lor duhovnicesc.

Un cuvânt de recunoștință îndrept către Înalt-preasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, care a acordat arhieriasca binecuvântare pentru tipărirea acestui volum, el însuși iubitor și trăitor al adevărurilor mântuitoare ale credinței noastre ortodoxe.

Mai presus de toate însă, mulțumesc lui Dumnezeu pentru „răstimpul” pe care mi l-a dăruit, pentru puterea și ajutorul tainic oferit.

Și îți mulțumesc ție, iubite cititorule, pentru sensibilitatea spre cele spirituale, pe care ai arătat-o prin lecturarea acestor pagini, cu împreuna noastră speranță a unui real folos duhovnicesc.

Autorul

Necazurile sau „Crucea de fiecare zi”¹ – „medicamente amare”², spre sănătatea și mântuirea sufletului

Condiția umană nu este deloc străină suferinței. Deși nu au fost create și nici dorite de către Dumnezeu, Care l-a zidit pe om, spre fericirea veșnică, încercările și „pătimirile” sunt strâns împletite cu bucuriile sau împlinirile. Sau, cum spunea Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, „de pe dealurile bucuriilor, în văile necazurilor, așa decurge viața omului duhovnicesc; dar ea înscrie un real progres în aceste alternanțe. Bucuriile, pentru răbdare, sunt tot mai curate, mai spiritualizate, mai nepătate de mulțumirea de sine; necazurile sunt tot mai ferm răbdate. Propriu-zis, bucuriile sunt domolite de siguranța necazurilor ce vor veni,

---

¹ Sfântul Isaac Sirul, *Cuvinte despre nevoiță. Cuvântul V: Despre depărtarea de lume și despre toate cele ce tulbură mintea*, în *Filocalia sau culegere de scrieri din Sfinții Părinți care ne arată cum se poate omul curăți, lumina și desăvârși*, volumul X, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1981, p. 42.

² Cuviosul Paisie Aghioritul, *Cuvinte duhovnicești. IV. Viața de familie*, traducere din limba greacă de Ieroschim. Ștefan Nuțescu, Schitul Lacu – Sfântul Munte Athos, Editura Evanghelistos, București, 2003, p. 215.

iar necazurile, răbdate cu un amestec de seninătate, de răs interior, cum ar zice Sfântul Ioan Scărarul, prin siguranța bucuriilor ce vor veni la rând. Deci, fie cât de schimbăcioase împrejurările externe în care se desfășoară viața omului duhovnicesc, lăuntric ea a ajuns la un fel de nivelare, care îi dă o statornică liniște. E tăria spiritului în fața valurilor lumii”³.

Credința creștină, dincolo de a le căuta sau dori, ne arată care este adevărata conduită creștină în situațiile limită din viața noastră, în clipele de necaz și de suferință. În acest mod, ea ne învață cum putem face din încercările dureroase și triste căi și mijloace de spor duhovnicesc, adăugându-le împrejurărilor fericite ale existenței noastre și dând vieții însăși o semnificație profundă și un sens moral înalt.

Sănătatea – dar dumnezeiesc primordial

În rai, până în momentul căderii în păcat, primii oameni nu au cunoscut suferința, boala și durerea. Starea în care se aflau ei era una de relativă desăvârșire, pe care puteau să o transforme, prin exercițiul bun al libertății, în deplina asemănare cu Părintele lor Ceresc. Ei trăiau fericirea comuniunii cu Dumnezeu și armonia deplină cu întreaga creație, care le slujea întru toate. Lumea, precum spune Sfântul Maxim Mărturisitorul,

---

³ Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitatea Ortodoxă. Ascețica și Mistica*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1992, p. 142.

în lucrarea sa *Mystagogia*⁴, era o biserică în extensie, având cerul ca *ieration* sau altar, iar podoaba pământului ca naos⁵. În cadrul acesteia, omul – el însuși o „biserică tainică”⁶ – slujea, în calitatea sa de „rege” și „preot” al celor create, o tainică „liturghie cosmică”.

Prin păcat însă, această stare primordială a suferit o pervertire profundă. Lumea – pe care Adam a căutat să o folosească spre îndeplinirea dorințelor sale, și nu spre descoperirea și slăvirea Creatorului ei – s-a înstrăinat de el, suspinând mut, de pe urma păcatului. Relația lui cu Dumnezeu s-a alterat prin pierderea asemănării cu Părintele Ceresc, spre a cărei dobândire fusese creat. Omul păstrează totuși chipul lui Dumnezeu în adâncul ființei, actualizarea și transformarea lui în deplina asemănarea cu El devenind un deziderat, scopul esențial al vieții sale, pe care nu îl mai poate atinge decât prin intense eforturi duhovnicești.

Însă nu numai relația primilor oameni cu Dumnezeu și cu lumea creată s-a modificat, ci în însăși ființa omului s-au produs, ca urmare a păcatului, mai multe sciziuni sau diviziuni. Între trup și suflet se declanșează o luptă surdă, fiecare dintre cele două elemente căutând să îl supună pe celălalt. Omul a cunoscut plăcerea,

---

⁴ Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mystagogia. Cosmosul și sufletul, chipuri ale Bisericii*, introducere, traducere, note și două studii de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000.

⁵ *Ibidem*, p. 17.

⁶ *Ibidem*, p. 18.

însă însoțită de durere, în firea sa pătrunzând o anume slăbiciune și înclinație spre păcat, care totuși nu dobândește caracterul de obligativitate. Păcatul deschide, astfel, terenul unui întreg și lung cortegiu de suferințe și boli, conducând, implacabil, spre moartea fizică, spirituală, și – prin cumularea acestora – la moartea veșnică.

Omul fusese creat deci într-o stare de relativă desăvârșire, bucurându-se de sănătate, atât din punct de vedere fizic, al unui trup care, în acea stare, urma întru totul sufletul său, legat și el ontologic de Dumnezeu, cât și din punctul de vedere al facultăților sale spirituale. Această stare de perfectă sănătate izvoră din relația sa curată și nealterată cu Dumnezeu. Dacă omul nu ar fi cedat ispitei de a se înfrupta din bunurile materiale, ale lumii create, ci ar fi continuat să progreseze în bine, alimentându-se din relația cu Dumnezeu, starea aceasta de perfecțiune generală și de sănătate s-ar fi absolutizat și s-ar fi înveșnicit. Între trup și suflet ar fi existat o deplină armonie, în sensul conlucrării lor perfecte, în vederea desăvârșirii relației cu Dumnezeu, Căruia I s-ar fi asemănat, prin lucrarea virtuților. Aceeași stare de perfectă armonie, care ar fi domnit pentru totdeauna între trupul și sufletul omului, spre o deplină spiritualizare sau pnevmatizare, prin coplășirea celui dintâi de către celălalt, s-ar fi impus și în relația sa cu lumea întreagă. Omul și-ar fi manifestat astfel vocația sa originală, sacerdotală, de preot al tuturor celor create „bune foarte” (Fc. 1, 31),

meritându-și, totodată, demnitatea primită, de „stăpân” și „rege” al lor. Progresând în această relație cu lumea și cu sine, omul ar fi progresat și în relația sa cu Părintele său, sporind în cunoașterea Lui și în unirea cu Acesta.

Din nefericire, păcatul originar a însemnat un eșec existențial, producând efecte nu doar asupra relației sale cu Dumnezeu și cu lumea, ci manifestându-și efectele și asupra omului însuși – în cele două genuri ale sale: bărbat și femeie –, care vor face experiența muncii în sudoarea frunții, a nașterii în dureri, a suferinței și a morții.

Sfinții Părinți ai spiritualității ortodoxe consideră unanim că durerea, suferința, boala și moartea (precum și întreaga lor gamă de forme și manifestări) sunt urmări ale păcatului primordial sau strămoșesc, ale voinței libere a omului, cu care Dumnezeu l-a înzestrat prin creație. Omul însă i-a dat un uz greșit. Ele sunt, așadar, efecte ale proastei alegeri inițiale, făcute de acesta.

O observație foarte importantă, ce trebuie făcută, este aceea că Dumnezeu nu a dorit căderea primilor oameni și nu S-a bucurat de producerea ei, după cum nu a dorit nici ca omul să cunoască toate aceste neputințe și suferințe, însă nici în acest caz nu a ignorat voia liberă a lui, respectând-o chiar dacă direcția dată ei a fost una contrară rațiunilor Sale prime și mântuitoare. Credința ortodoxă învață că Dumnezeu, în baza atotștiinței Sale, cunoștea faptul că omul va cădea în păcat, însă, din iubirea Sa infinită, l-a creat, asumându-și

riscul alegerii libere, făcută de acesta, între veșnicia fericită a raiului și tristețea rece, lipsa de comuniune a iadului.

Însă, chiar și după cădere, Dumnezeu nu S-a bucurat de eșecul ființei Sale celei preaiubite și, cu o iubire rănită, dar nesfârșită, i-a promis trimiterea unui Răscumpărător (Fc. 3, 15), în persoana Fiului Său, Mântuitorul Hristos, la „plinirea vremii” (Gal. 4, 4), pentru a elibera neamul omenesc din robia păcatului și a morții spirituale.

Întreaga istorie a lumii și a vieții omenești de după cădere simte „pașii” lui Dumnezeu în existența ei, în sensul purtării de grijă din partea Lui, cu scopul de a-l păzi pe om de la a se îndepărta și mai mult de scopul esențial al vieții sale, mântuirea.

Ceea ce fusese un dat inițial, cu care omul fusese înzestrat prin însuși actul creației sale – deplina sănătate, în sensul armoniei perfecte a lui cu Dumnezeu, cu semenii, cu lumea materială și cu sine însuși –, devine apoi un adevărat deziderat, un dar și o stare ideală de care se poate bucura omul și care depinde acum nu doar de el și de faptele sale, ci și de moștenirea genetică a unui arbore genealogic, de grija părinților și a celor apropiați și, bineînțeles, de voința și discernământul personal.

Referindu-se la această legătură între păcatul strămoșesc și bolile urmașilor primilor oameni, teologia ortodoxă învață că ele își au, ca ultimă cauză, păcatul primordial. Pe calea descendenței, de la protopărinții

noștri, noi primim, pe de o parte, toate energiile pozitive, capabile să îl ajute pe om să se desăvârșească, să se statornicească în lucrarea virtuților, ceea ce înseamnă restaurarea și restabilirea ei într-o stare asemănătoare celei inițiale și care ar duce la unirea cu Dumnezeu; totodată, moștenim slăbiciunile, neputințele și moartea, care au pătruns în ea și care s-au unit ființial cu ea.

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur arată că „dacă moartea, cel mai mare rău, își are rădăcina și temeiul în păcat” (Rom. 5, 12), cu atât mai mult majoritatea bolilor⁷. Această vulnerabilitate a noastră este amplificată de păcatele personale, prin care înmulțim slăbiciunile și bolile noastre, atrăgându-ne pedepse, cu propria noastră voie.

Așadar, nu Dumnezeu este autor al relelor, imperfecțiunilor, slăbiciunilor, durerilor și neputințelor, al bolilor și al morții. Prin legea descendenței noastre din prima pereche de oameni, se transmite „condiția umană”, o condiție însă căzută, pe care fiecare om o actualizează, începând cu actul nașterii sale biologice. Sfinții Părinți exprimă realitatea acestei coruptibilități, pe care păcatul a introdus-o în firea umană, făcând referire la acele „veșminte de piele”: în sensul că omul a îmbrăcat în însăși ființa sa, ca efect al păcatului, durerea,

---

⁷ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia la Matei. Omilia XXVII, II*, în volumul *Scrieri. Partea a treia*, traducere, introducere, indici și note de Pr. D. Fecioru, în colecția *Părinți și scriitori bisericești*, volumul 23, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1994, p. 345.

suferința, neputința, slăbiciunea, boala și moartea. Natura omenească, acoperită de aceste „tunici” sau „haine de piele” (Fc. 3, 21)⁸, cuprinde în sine două realități: pe de o parte, poartă trăsăturile frumuseții lui Dumnezeu, în adâncul de taină al sufletului, în însuși chipul Lui din ființa sa; iar pe de altă parte, prin iraționalitatea pornirilor păcătoase, pe care le-a provocat și le actualizează prin păcat, ea poartă chipul animalelor⁹.

A lucra binele sau, dimpotrivă, a săvârși păcate ori fărădelegi stă în libera noastră alegere. Omul are astfel posibilitatea să restaureze firea umană căzută în păcat a protopărinților, înălțându-o și conducându-o pe culmile chemării sale, îndumnezeirea, sau, în mod contrar, să o altereze și mai grav, prin păcate și fărădelegi. Și chiar dacă nu îi poate oferi sau nici măcar păstra pentru totdeauna sănătatea biologică, o poate depăși, prin dobândirea și păstrarea sănătății duhovnicești, mult mai importantă și mai înaltă, odată ce sufletul său este nemuritor. Și, în mod similar, dacă nu poate abolii legea morții biologice, el trăiește veșnic, prin faptele sale, într-o fericire sau osândă veșnică, potrivit conținutului lor moral.

---

⁸ Vezi Panayotis Nellas, *Omul – animal îndumnezeit. Perspective pentru o antropologie ortodoxă*, ediția a II-a, studiu introductiv și traducere: diac. Ioan I. Ică jr, Editura Deisis, Sibiu, 1999, pp. 84-123.

⁹ Preot Dr. Vasile Răducă, *Antropologia Sfântului Grigorie de Nyssa. Căderea în păcat și restaurarea omului*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996, p. 225.